

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TARKENNETTU TALOUSARVIOEHDOTUS VUODELLE 2014

1. Yleistä

Ulkopoliittinen instituutti on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos, joka tuottaa poliittisessa päätöksenteossa hyödylliseksi koettua korkeatasoista tutkimusta sekä innovatiivisia ratkaisumalleja kansainväliseen politiikkaan ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Instituutin työ syventää julkista keskustelua ja on tiedeyhteisön kannalta hyödyllistä. Vaikuttavuuden ja lisäarvon tuottamisen kannalta on keskeistä, että instituutin tutkimus täyttää kansainväliset laatukriteerit ja tuloksista viestitään tehokkaasti eri kohderyhmille.

Instituutin tavoitteena on yhdistää akateeminen ja poliittikkarelevantti tutkimus. Instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle, Euroopan unionille ja kansainvälisille järjestöille.

Vuosien 2014 – 2016 tutkimusagenda koostuu kolmesta ohjelmasta, joiden aiheina ovat Euroopan unioni – erityisesti sen ulkosuhteiden, talouden ja poliittisen järjestelmän tutkimus –, Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Venäjä sekä globaali turvallisuus. Lisäksi instituutti on käynnistänyt pienen määrän tutkimusohjelmat poikkileikkaavia tutkimusprojekteja, joista yksi liittyy erityisesti Suomen ulkopoliittikan tutkimukseen. Instituutilla on myös Jane ja Aatos Erkon säätiön tuella ylläpidettävä Yhdysvaltojen vallan tutkimukseen keskittyvä pienimuotoinen keskus. Tutkimusohjelman muut sisällölliset painopisteet täsmentyvät vuoden 2013 keväällä toteutettavan rekrytointikierroksen myötä.

2. Ulkopoliittisen instituutin rahoitustilanne

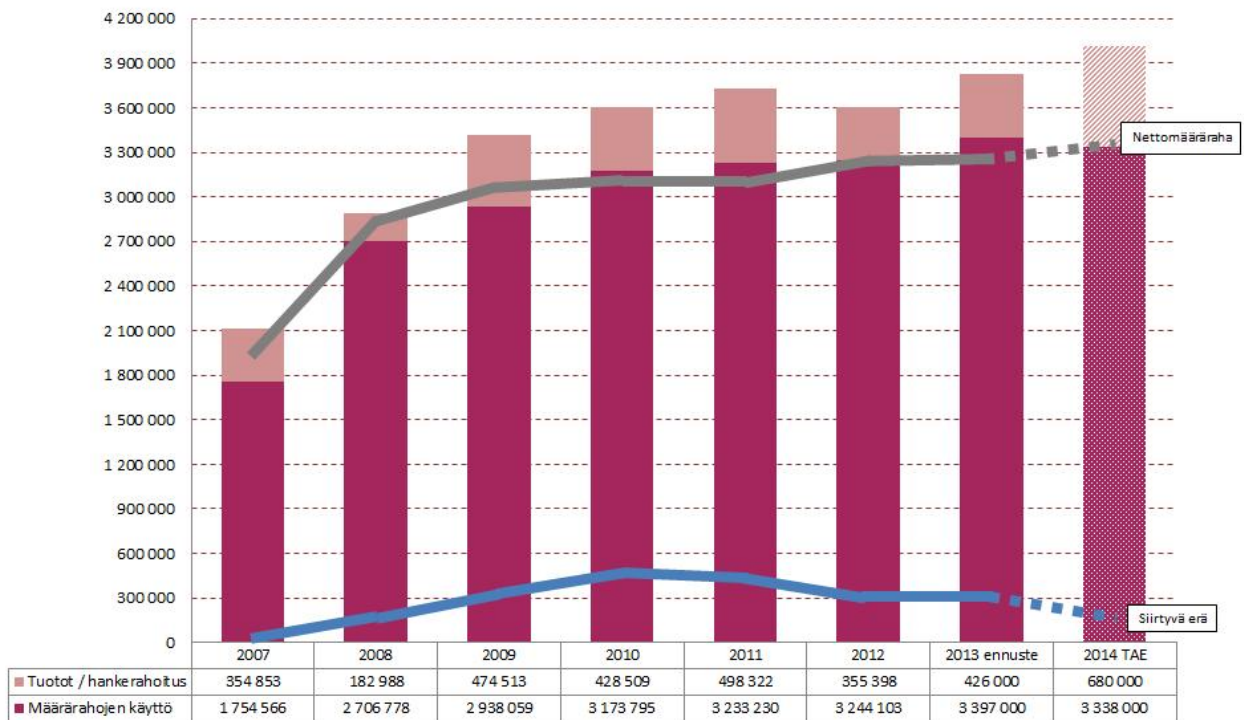
Upin määrärahatarpeiden mitoituksen lähtökohtana on sen lakisääteisten tehtävien uskottava ja asianmukainen hoitaminen. Tämä edellyttää henkilötyövuosien säilyttämistä nykytasolla sillä poikkeuksella, että nykyisestä 20 tutkijanpaikan tasosta on muiden määrärahatarpeiden (palkankorotukset) johdosta valmius pienentää tutkimushenkilökunnan määrää 18 tutkijapaikkaan. Tämä on vähimmäiskokoonpano, jotta Upi voi hoitaa lakisääteiset tehtävänsä ja ulottaa tutkimuksensa suomalaisen yhteiskunnan ja poliittisen päätöksenteon kannalta välttämättömille asiantuntemusalueille.

Määrärahatarpeen mitoituksessa on otettu huomioon talousarviomäärärahan (ml. siirtyvä erä) nettokäyttö, joka vuonna 2012 on ollut 3 244 103 euroa. Ulkopoliittinen instituutti käyttää vuonna 2013 viime vuosien tapaan edellisiltä vuosilta säästyneitä määrärahoja, joita vuoden 2014 alussa on jäljellä n. 160 000 euroa. Vuoden 2013 budjetin lopulliseen toteumaan ja siirtyvän erän suuruuteen saattavat aikaisempien vuosien tapaan vaikuttaa virkavapaudet ja toisaalta myös ennakoimattomat menot loppuvuoden 2013 osalta.

Aikaisempien suunnitelmien mukaisesti siirtyvän erän n. 150 000 euron taso pyritään pitämään puskurina yllättävien menojen varalle, koska erää ei voi sen kertaluonteisuuden takia sitoa kiinteisiin kuluihin. Jotta kulut tällä ehdotetulla toiminnan tasolla (18 tutkijaa) pystytään rahoittamaan varsinaisista määrärahoista – turvautumatta enää vuodesta 2014 eteenpäin kertaluonteiseen siirtyvään erään - korotukset määrärahoihin etenkin VES/TES korotusten osalta tarvitaan. Siirtyvän erän määrän kasvun aiheuttaneet määrärahasäästöt ovat alun perin vuosilta 2008 ja 2009, jolloin tutkijoiden sairauslomien ja virkavapauksien johdosta määrärahoja jäi käyttämättä.

Kuvio 1: Ulkopoliittisen instituutin bruttomenojen sekä määrärahojen käytön / tason kehitys vuosina 2007-2013 (ml. arvio vuodelle 2014)

3. Talousarviomenojen - ja tulojen tarkastelu kululajeittain

3.1 Tuotot

3.1.1 Ulkopuolinen hankerahoitus ja kustannusten korvaukset

Monivuotisen ulkopuolisen hankerahoituksen vuodelle 2014 kohdistuva osuus on arvioitu alustavien hankebudjettien perusteella 485 000 euron suuruiseksi. Tämä summa on budjetoitu sekä tulopuolelle että palkkakuluihin. Rahoituksen käytöllä ei ole vaikutusta määrärahojen nettokäyttöön, koska hankerahoitusta tuloutetaan vain sen verran mitä hankkeista on kuluja. Merkittäviä hankkeita vuonna 2014 on vuonna 2013 alkanut Jane ja Aatos Erkko säätiön rahoittama finanssikriisin jälkeistä EU:ta käsittelevä hanke sekä niin ikään vuonna 2013 alkanut saman rahoittajan tukema Yhdysvaltojen tutkimukseen keskittyvä monivuotinen hanke.

Vuonna 2012 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 60 %, mikä tarkoittaa sitä että ulkoinen hanketoiminta sitoo myös talousarviovaroja sekä omarahoitusosuuksien että yhteisten resurssien käytön kautta. Lyhytaikaisten hankkeiden ja kustannusten korvauksista mahdollisesti saatavien tulojen arvioitu määrä on n. 145 000 euroa – näitä tuloja vastaavat menot on myös huomioitu talousarviossa.

3.1.2 Maksullinen toiminta

Ulkopoliittinen instituutti julkaisee Ulkopoliittikka - lehteä, jonka tilaajakanta on pysynyt melko tasaisena (n. 2400 tilaajaa). Vuodelle 2014 on budjetoitu lehden tuloiksi 50 000 euroa.

3.2 Kulut

3.2.1 Palkat

Ulkopoliittisella instituutilla on vuonna 2013 alussa käytössään palkattua henkilöstöä yhteensä 40 henkilötyövuotta, joista tutkimukseen kohdentuu n. 23 henkilötyövuotta. Upissa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä.

Instituutin ohjelmakausi vaihtuu vuoden 2014 alusta ja tutkijoiden rekrytointi seuraavalle ohjelmakaudelle toteutetaan alkukesään 2013 mennessä. Rekrytoitavien tutkijoiden määrä seuraavalle ohjelmakaudelle on suoraan riippuvainen vuodelle 2014 myönnettävästä talousarviorahoituksen määrästä. Nykyisen talousarviorahoitteisen tutkijamäärän (20 tutkijaa) säilyttämiseksi tarvittaisiin esitettyjen määrärahojen lisäksi vielä lisärahoitusta, mutta ehdotamme yleisen taloustilanteen huomioonottaen lisäyksiä määrärahoihin säilyttääksemme 18

tutkijan tason. Tämä edellyttää jäljempänä tarkemmin eriteltyjen vuosien 2012 ja 2013 VES / TES korotusten takautuvan huomioimisen vuoden 2014 talousarviossa.

Ulkopoliittinen instituutti on edelleen houkutteleva työyhteisö, mutta varsinkin tutkimusalan vastaavien laitosten palkkataso on noussut selvästi Upiä korkeammalle tasolle. Palkka-kilpailun koveneminen tulee näkymään jatkossa entistä selvemmin rekrytoinnin vaikeutena, ellei tutkijoiden palkkatasoa voida tarkistaa ylöspäin. Tutkijoiden palkkojen korottamiseen on jatkossa tarvetta saada lisärahoitusta, mutta EK:n kehyspäätöksestä johtuen ei rahaa korotuksiin vuodelle 2014 esitetä.

Kuvio 2: Henkilötyövuosien määrän toteuma vuosina 2011–2012 sekä arvio vuosille 2013 – 2014

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2011-2014	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 arvio	2014 TAE
HTV-määrä talousarviorahoituksella	42,80	40,60	40	38
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	4,22	2,49	4,50	3,00
Yhteensä	47,02	43,09	44,50	41,00

3.2.2 Vuokrat, palvelujen ostot ja muut kulut

Suurimmat menoerät henkilöstökulujen lisäksi ovat vuokrat ja palvelujen (esim. painatuspalvelut ja matkustuspalvelut) ostot. Upi pyrkii hyödyntämään valtion yhteishankintoja, jotta hintoja saataisiin valtion mittakaavaetua hyödyntäen painettua alaspäin. Palvelujen, vuokrien ja matkakulujen hintojen nousun vuoksi määrärahojen ostovoima heikkenee kuitenkin edelleen 2 - 2,5 %:n vauhtia lähivuosina (Taloudellinen katsaus, VM 8a/2013). Upi maksaa toimitiloistaan markkinahintaista vuokraa, joka on sidottu elinkustannusindeksiin.

Kuvio 3: Yhteenvedo toteutuneista tuloista ja menoista vuosina 2011 – 2012 sekä vuoden 2013 ennuste ja vuoden 2014 talousarvio

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2011-2014	2011 Tot. / Tilinp.	2012 Tot. / Tilinp.	2013 Tot. ennuste	2014 TAE
Toimintamenot				
Palkkamenot	2 501 267	2 373 922	2 610 000	2 846 000
Vuokrat	446 249	440 754	457 000	468 000
Palvelujen ostot	443 212	467 413	415 000	384 000
Muut toimintamenot	340 823	317 412	341 000	320 000
Bruttomenot	3 731 552	3 599 501	3 823 000	4 018 000
Bruttotulot	498 322	355 398	426 000	680 000
Nettomenot (sis. siirtyvän erän)	3 233 230	3 244 103	3 397 000	3 338 000
Siirtyvä erää jäljellä vuoden alussa	430 803	306 573	304 470	165 000
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	180 397	163 790	165 000	168 000
Netto- ja alv-menot yhteensä	3 413 627	3 407 893	3 562 000	3 506 000

Yllä olevan laskelman oletuksena on, että siirtyvää erää ei käytettäisi perusmenoihin enää vuonna 2014, vaan se jäisi n. 150 000 – 160 000 suuruiseksi puskuriksi. Tällöin aikaisemmin osittain siirtyvästä erästä rahoitetut nettomenot 3 338 000 euroa rahoitettaisiin vuonna 2014 kokonaisuudessaan vuosittaisesta toimintamäärärahasta. Vuoden 2013 nettomäärärahan kuluksen arvioitu n. 150 000 euron kasvu vuoden 2012 toteumaan verrattuna johtuu sekä VES/TES korotuksesta että siitä oletuksesta, että virkavapauksista ei tule loppuvuonna enää määrärahasäästöä vuoden 2012 tapaan. Arvonlisäverokulujen tason aleneminen johtuu mm. leasingkulujen vähentymisestä sekä eräissä muissa kulutusmenoissa tehdyistä säästöistä.

4. Määrärahat

Määrärahan korotusesitys 1: Valtion virka – ja työehtosopimuksesta vuosina 2012 ja 2013 aiheutuneiden palkankorotusten takautuva huomioon ottaminen talousarviossa

Vuoden 2012 talousarviossa otettiin takautuvasti huomioon vuosien 2010 ja 2011 VES/TES yleiskorotukset sekä virastoerät (3 %) yhteensä 78 000. Vuoden 2014 talousarviossa toivotaan samaan tapaan otettavan takautuvasti huomioon vuosien 2012 ja 2013 VES/TES yleiskorotukset sekä virastoerät (2,4 % ja 1,9 %), joiden euromääräinen vaikutus menoihin oli vuoden 2012 korotusten osalta **54 000** euroa ja vuoden 2013 korotusten osalta **48 000** euroa.

Vuodelle 2014 kohdistuvia varauksia uuden sopimuskauden VES/TES – korotuksiin ei tässä ehdotuksessa EK:n ohjeistuksen mukaisesti ennakoivasti esitetä. Tulevat palkkojen VES / TES - korotukset toivotaan kuitenkin otettaviksi huomioon tulevissa talousarvioissa, sillä

sopimuksiin perustuvien palkankorotusten euromääräinen osuus suhteessa määrärahoihin on Upin kaltaisessa henkilöstöpainotteisessa asiantuntijaorganisaatiossa niin suuri, ettei niitä ole jatkossa mahdollista kattaa muista toimintamenoista säästämällä.

Ulkopoliittinen instituutti esittää että VES/TES korotus vuodelta 2012 (54 000) otetaan kokonaisuudessaan huomioon pysyvänä talousarviossa ja vuoden 2013 korotusten osalta - Eduskunnan kanslian kehyspäätöksen säästötavoitteista johtuen - 27 000 euron osuus, jolloin määrärahanlisäystä lakisääteisiin palkankorotuksiin esitetään yhteensä 81 000 euroa. Vuoden 2013 VES/TES korotusten kustannusvaikutuksen jäljellejäävä osa toivotaan otettavaksi huomioon seuraavissa talousarvioissa. Vuonna 2014 tämä osa korotuksista pyritään rahoittamaan säästöillä muusta toiminnasta (mm. mahdolliset hankintojen lykkäämiset).

Kuvio 4: Määrärahatason muutosesitysten vaikutukset määrärahoihin

Esitetyt määrärahatason muutokset suhteessa vuoden 2013 TA:n määrärahatasoon	
Vuoden 2013 TA:n nettomääräraha 21.30.01 (ei siirtyvää erää)	3 257 000
Esitetyt määrärahalisäykset yhteensä	81 000
Ehdotus nettomäärärahan 21.30.01 tasoksi vuodelle 2014	3 338 000
Muutos -% 2013 - 2014	2 %
Vuoden 2013 TA:n arviomääräraha 21.30.29 arvonlisäveroihin	
Esitetyt vähennykset	-15 000
Ehdotus arviomäärärahan 21.30.29 tasoksi vuodelle 2014	168 000
Muutos -% 2013 - 2014	-8 %
Määrärahat yhteensä vuoden 2013 TA:ssa	3 440 000
Esitetyt määrärahamuutokset yhteensä	66 000
Ehdotus Upin määrärahatasoksi vuodelle 2014	3 506 000
Muutos -% 2013 - 2014	2 %

Helsingissä 27.5.2013

Teija Tiilikainen
Johtaja

Helena Lehtovirta
Hallintojohtaja